



ЗА РОДИТЕЛИ

Има ли Вашето дете

**зрително
нарушение?**



Най-често срещаните зрителни нарушения в детска възраст са:

Наследствени са уврежданията, които се предават генетично от родителите.

Фамилните разстройства са налице при повече от един член на една фамилия. Те могат да бъдат унаследени или да са резултат от едно и също вредно въздействие на инфекции или токсини.

Вродените очни нарушения са следствие от различни фактори - медикаменти, вируси, инфекциозни микроорганизми. Най-рискови са първите три месеца от бременността.

Детският очен травматизъм е един от най-актуалните и социално значими проблеми в офталмологията. Травмата може да засегне орбитата, клепачите, слъзния апарат, конюнктивата, външната очна обвивка и намиращите се в дълбочина под нея очни структури. Тя може да бъде тежка и да причини сериозни изменения с последващо понижаване на зрението, загуба на зрителна острота.

Сложните зрителни нарушения (слепота и слабо виждане) са резултат от значителни изменения в определени части от окото.

- **Катарактата** е едно от най-често срещаните зрителни нарушения. Причините са главно вродени. Характеризира се с потъмняване на лещата - пълно или частично.
- **Микрофталмът** е вродено недоразвитие на очната ябълка вследствие на възпалителни процеси или интоксикация по време на бременността. Изразява се в намаляване размерите на едното или двете очи едновременно. Зрението е силно занижено, често пъти напълно загубено.

- **Глаукомата** е сериозно заболяване на зрителния анализатор, което е свързано с неправилното ембрионално развитие на окото. Повишено е вътреочното налягане, често е засегнат зрителния нерв. Заболяването прогресира, централното зрение постепенно намалява и може да се стигне до пълната му загуба.
- **Атрофията** на зрителния нерв е свързана с поражения в ретината и зрителния нерв, поради което връзката между тях е нарушена. Това заболяване е резултат от възпалителни процеси в мозъка, тумори и интоксикации.
- **Ретроленталната фиброплазия** е характерна за недоносени деца с тегло при раждането под 1800 грама, родени преди определения термин. Те се подлагат на активна кислородотерапия. Смята се, че предозирването на кислорода е една от причините, но важен е и фактът, че очните тъкани при недоносените деца могат да бъдат недоразвити.
- **Астигматизмът** е следствие от пречупване на лъчите в няколко точки, които са на различно разстояние от ретината. Резултатът е неточно възприемане на обектите. Този зрителен проблем може да бъде коригиран (наред с късогледство и далекогледство) с очила. Необходима е консултация с офталмолог, за да бъдат предотвратени трудности в процеса на обучение.
- **Страбизмът** (кривогледство) е често срещан в ранна детска възраст, но може да се коригира с носене на очила. Ранната диагностика и лечение могат да имат добри резултати.

Възможни проблеми, произтичащи от слабо зрение:

- особености в познавателната дейност;
- ограничени възможности за възприемане и преработка на информация; особености в речевото (словесно) общуване;
- затруднено формиране на понятията; недостатъчно взаимодействие със социалната среда.

Основни препоръки за по-добра комуникация родител-дете:

- насърчавайте детето да контактува с повече предмети от ежедневието
- използвайте светлината в стаята най-рационално, ако е необходимо поставете специално осветление
- обяснявайте значенията на думи и понятия
- работете върху предотвратяване на маниеристично поведение и стереотипни движения.

Ако бебето Ви:

- не проследява предмет с очи
- не реагира на светлина или електрикови цветове
- не протяга ръце към предмети
- не следва звук с обръщане на главата
- не разглежда ръцете си
- не реагира на изразенията на другите
- не присвива очи на пряка слънчева светлина
- притиска често очите си с ръце
- не търси с поглед изпуснатата играчка

Ако в предучилищна възраст детето Ви:

- среща трудности при усвояване на цветовете
- доближава неестествено близо до очите си предмет или рисунка, за да ги разгледа
- гледа телевизия отблизо
- не проявява интерес към отдалечени предмети
- не обича да гледа навън, когато пътува
- излиза от определения контур и предпочита ярки цветове при оцветяване
- се оплаква от напрежение в очите, често насълзяване и зачервяване, главоболие
- има проблеми с придвижване и ориентиране в непознати пространства
- се справя трудно на тъмно
- не разпознава лицата на познати хора от разстояние

консултирайте се с очен лекар, със специален педагог и при необходимост с психолог.

Детето със зрителен проблем, както всички деца, има право:

- да има достъп до обществения транспорт;
- да има приятели, социален живот, интересни занимания;
- да получи добро образование;
- да развие своите таланти;
- да има работа, носеща му удовлетворение;
- да получи възможно най-много от живота – физически, интелектуално, емоционално;
- да постигне самостоятелност и чувство за пълноценност.

ПОЛЕЗНИ КОНТАКТИ:

СОУ за деца с нарушено зрение
„Проф. д-р Иван Шишманов“ – Варна
тел. 052/ 370 415, 052/ 370 416
<http://www.varnaschoolfortheblind.org/>

Фондация „Приятели на слепите“
Варна, тел. 052/ 440 388

Съюз на слепите в България
www.ssb-bg.net

*Ако нещо в развитието на Вашето бебе
или вече поотраснало дете Ви тревожи,
потърсете ни!*



м-ст „Свети Никола“, п.к.104, Варна 9010
тел.: 052 302 518 • karindom@karindom.org

www.karindom.org

*Брошурата се произдава в подкрепа програмата на УНИЦЕФ
в България „Заедно от детската градина“.*